

Тақризи

беруна ба фишурдаи рисолаи диссертатсионии Усмониён Нозила Усмон зери унвони «Меҳринисо ва хусусиятҳои мавзӯӣ, бадеӣ ва сабкии ашъори ӯ» барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илми филология аз рӯйи ихтисоси 10.01.01 – Адабиёти тоҷик; равобити адабӣ

Меҳринисо Бобобекова аз шоираҳои пурмаҳсул ва боистеъдоди муосири тоҷик ба шумор рафта, тавассути ашъори дилнишину таъсирбахши худ имрӯз дар қалби ихлосмандону ҳаводорони шеърӯ адабӣ ҷойгоҳи махсуси худро пайдо намудааст. Бо вучуди он ки Меҳринисо дар давоми фаъолияти эҷодии худ маҷмуаҳои зиёдеро ба таъъ расонидааст, мутаассифона, дар бораи ҳаёту эҷодиёти ин бонуи суҳанвар то ҳанӯз аз ҷониби ягон муҳаққиқи тоҷик таҳқиқоти алоҳида ва густарда анҷом напазируфтааст. Агарчи баъзан дар рӯзномаҳову ҳафтаворҳои ҷумҳурий бахшида ба Меҳринисо Бобобекова мақолаҳои алоҳидаву гуногунзарф ба ҷашм мерасанд, бояд қайд кард, ки бештари онҳо дар шакли мусоҳибаҳо, ба истилоҳ интервю манзури хонандагон гардида, бештар аҳамияти иҷтимоӣ доранд ва аз хусусияти илмӣ маҳруманд. Бинобар ин, дар ин замина то ҳанӯз мақолаҳои илмӣ, ки сирф ба ҳунари шоирии Меҳринисо, хусусиятҳои ашъори ӯ ва дигар паҳлуҳои эҷодиёташ бахшида шуда бошанд, қариб ки ба назар намерасанд. Хушбахтона, ин ҳалои илмӣ бо ба вучуд омадани аввалин таҳқиқоти вижаву алоҳида ва густарда, ки аз ҷониби Усмониён Нозила Усмон зери унвони «Меҳринисо ва хусусиятҳои мавзӯӣ, бадеӣ ва сабкии ашъори ӯ» ба анҷом расидааст, бартараф гардид. Метавон гуфт, таҳқиқоти унвонҷӯӣ мазкур дар мавриди худ беназир ба ҳисоб меравад, зеро дар ҳақиқат, он ягона кори пурраву пурвусъат дар мавзӯи ҳаёту фаъолияти эҷодии шоираи хушқаломии тоҷик Меҳринисо Бобобекова мебошад, ки дар шакли як рисолаи диссертатсионӣ ба анҷом расидааст.

Чунонки аз фишурдаи рисолаи диссертатсионӣ дида мешавад, он аз муқаддима, се боб, 10 фасл, хулоса ва китобнома иборат мебошад.

Қисмати муқаддимаи фишурда бар тибқи охирин талаботи навишти корҳои илмӣ, ки аз ҷониби Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод гардидааст, навишта шуда, дар он ҳамаи қоидаҳои, ки марбут бар ин қисмат мебошанд, риоя гардидаанд. Дар се боб, ки аввалӣ ба мавзӯи ва мундариҷаи асосии ашъори Меҳринисо, дуюмӣ ба истифодаи воситаҳои тасвири бадеӣ дар онҳо ва сеюмӣ ба сабки сухантирозии шоира бахшида шудаанд, муаллиф тавонистааст, ки аз уҳдаи масоили дарпешгузоштаи худ баромада, асоситарин хусусиятҳои ғоявӣ, сохториву шаклӣ ва услубии ашъори ӯро мавриди таҳқиқи воқеъбинона қарор диҳад.

Хулосаи кор низ қобили зикр аст, муаллиф тавонистааст асоситарин нуқот ва ҷанбаҳои назарраси таҳқиқоти хешро ба таври муҷаз баррасӣ намояд.

Чунонки аз фишурдаи рисола дида мешавад, забону услуби таҳқиқ шоистаи зикр буда, дар он сабки илмӣ, муҳқомиронӣ ва таҳлилу қиёси мавзуот ба таври возеҳ эҳсос мегардад.

Мақолаҳои муаллиф низ пурра бо муҳтавои мавзуи таҳқиқ алоқаманд мебошанд ва ҷузъҳои асосии онро инъикос менамоянд.

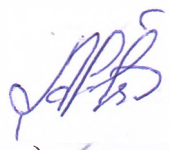
Вале қайд кардан бамаврид аст, ки дар кор баъзе костагиҳову камбудҳо ба назар мерасанд, ки зикри онҳо ба манфиати кор мебошад. Аз ҷумла:

1. Ба андешаи мо, агар муаллиф дар кори худ як фасли алоҳидаро ба эҷодиёти мансур ё фаъолияти нависандагии Меҳринисо Бобобекова мебахшид, таҳқиқоти ӯ комилтар мегардид. Чунонки дида мешавад, дар эҷодиёти Меҳринисо наср низ ба назар мерасад. Агарчи мавқеи наср дар эҷодиёти шоира нисбат ба назм дар дараҷаи дуюм қарор дорад, аммо ӯ ба наср низ тавачҷуҳи назаррас дорад. Чунончи китоби “Нақши зан дар раванди демократӣ”, ки дар 104 саҳифа дар мавзуи иҷтимоӣ ба таърифи расонида ва яқинд мақолаҳову мусоҳибаҳои вай, ки дар саҳифаҳои рӯзномаҳову маҷаллаҳо нашр шудаанд, шоҳиди ин гуфтаҳо мебошанд.

2. Боби охири кор агар ба ду фасли алоҳида тақсим мешуд, кифоя буд. Ба андешаи мо, шарт набуд, ки муаллиф барои ҳар санъати бадеие, ки дар ашъори Меҳринисо истифода гардидаанд, як фасли алоҳидаро чудо намояд. Бинобар ин, агар дар фасли якум санъатҳои аввалдараҷа ё марказӣ ва дар фасли дуюм санъатҳое, ки дар эҷодиёти Меҳринисо мақоми дуюмдараҷа доранд, мавриди таҳқиқ қарор мегирифтанд, беҳтар буд.

Аммо, бояд зикр кард, нишондоди мазкур дар қиёс бо муваффақиятҳои кор аҳаммияти дуумдараҷа доранд ва ба мундариҷаи умумии кор халали ҷиддӣ ворид намесозанд. Бинобар ин, рисолаи диссертатсионии Усмониён Нозила Усмон зери унвони “Хусусиятҳои мавзӯӣ, бадеӣ ва сабкии ашъори Меҳринисо” ба ҳамаи меъёрҳое, ки аз ҷониби КОА-и Федератсияи Россия ва КОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон пешниҳод шудаанд, пурра мутобиқ буда, муаллифи он барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои филологӣ аз рӯйи ихтисоси 10.01.01. – Адабиёти тоҷик; равобити адабӣ сазовор мебошад.

**Номзади илмҳои филологӣ,
дотсенти кафедраи адабиёти тоҷики
ДДК ба номи А. Рӯдакӣ:**

 Ашурова Н.Ч.
10.08.2022

Имзои Ашурова Нодира Ҷумаевнаро тасдиқ менамоем:

**Сардори РККМ -и
ДДК ба номи А. Рӯдакӣ:**

 Амиров Ф.А.

Ҷои кор: Донишгоҳи давлатӣ Кӯлоб ба номи Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ

Вазифа: дотсенти кафедраи адабиёти тоҷик

Нишони ташкилот: 735360, Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш. Кӯлоб, к. С. Сафаров, 16

Телефон (+ 992) 918 13 38 49

E-mail: shokhnoma@mail.ru